

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

(назва факультету/підрозділу)

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ

АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОРГАНІЗАЦІЯ СЛУЖБИ ПІДРОЗДІЛІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ»

(назва навчальної дисципліни)

циклу професійної (вибіркової) підготовки

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньою освітньо-професійною програмою

«Цивільний захист»

(назва освітньої програми)

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано кафедрою організації і
проведення аварійно-рятувальних
робіт на 2025-2026
навчальний рік.

Протокол від «29» серпня 2025 року
№ 12.

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «Організація служби підрозділів цивільного захисту».

(назва навчальної дисципліни)

2025 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Організація служби підрозділів цивільного захисту» сприяють розвитку навиків розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми з питань організації внутрішньої та караульної служб в територіальних підрозділах ОРС ЦЗ та підрозділах прямого підпорядкування, організації гарнізонної служби в апаратах та підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій, організації службової підготовки в територіальних підрозділах ОРС ЦЗ та порядку проведення службової підготовки з особовим складом чергових змін, організації роботи начальників чергових змін територіальних підрозділів (підрозділів прямого підпорядкування) щодо виконання посадових обов'язків, в залежності від номеру зміни, порядку ведення документів служби чергової зміни, порядку організації роботи в підрозділах щодо експлуатації пожежної та аварійно-рятувальної техніки, організації роботи з питань безпеки праці в черговій зміні, організації роботи щодо експлуатації протипожежного водопостачання, організації роботи щодо експлуатації рукавного господарства та пожежно-технічного оснащення.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння формами і методами діяльності щодо організації внутрішньої, караульної та гарнізонної служб в територіальних підрозділах ОРС ЦЗ.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Вавренюк Сергій Анатолійович, професор кафедри організації і проведення аварійно-рятувальних робіт навчально-наукового інституту цивільного захисту.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет № 2К. Робочий номер телефону – (097)7497457.
E-mail	vavreniuksergii@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	- дослідження форм і способів взаємодії аварійно-рятувальних формувань з іншими силами ЦЗ під час ліквідації наслідків НС; - дослідження прийомів і способів ведення оперативних дій підрозділами цивільного захисту в різних умовах
Професійні здібності	- професійні знання і значний досвід роботи в органах управління і пожежно-рятувальних підрозділах; - курс професійно-технічної підготовки за робітничою спеціальністю «Пожежний-рятувальник»;
Наукова діяльність за освітнім компонентом	

Час та місце проведення занять з дисципліни: Заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 в викладацькій навчально-наукового інституту цивільного захисту. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти необхідних теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних завдань з питань організації внутрішньої та караульної служб в територіальних підрозділах ОРС ЦЗ.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна, вечірня)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	вибіркова	вибіркова
Навчальний рік	2025-2026	2025-2026
Семестр(и)	4	4
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	4	4
- загальна кількість годин	120	120
- кількість модулів	1	1
Розподіл часу за навчальним планом (в годинах):		
- лекції	20	2
- практичні заняття	24	2
- семінарські заняття	-	-
- лабораторні заняття	-	-
- курсовий проект (робота)	-	-
- інші види занять	-	-
- самостійна робота	76	116
- індивідуальні завдання (науково-дослідне)		
Форма підсумкового контролю		
(курсова робота (курсовий проект); диференційний залік; іспит)	диференційний залік	диференційний залік

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни ґрунтуються на теоретичній та практичній базі вивчення навчальних дисциплін «Охорона праці в цивільній безпеці», «Аварійно-рятувальна, інженерна та пожежна техніка», «Професійна підготовка рятувальника».

4. Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Цивільний захист», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПРН
Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.	ПРН25
Дисциплінарні результати навчання	
демонструвати вміння щодо організації внутрішньої та караульної служб, створення безпечних і здорових умов праці у підрозділі	

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Очікувані компетентності з дисципліни	<i>аббревіатура</i>
здатність до проведення занять з пожежно-рятувальним підрозділом у складі караулу з тактичної підготовки та організації несення внутрішньої та караульної служб.	К35
Здатність до організації безпечної експлуатації техніки, усталювання, спорядження у сфері професійної діяльності, створення безпечних і здорових умов праці	ПК26.

5. Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. Організація служби в підрозділах ОРС ЦЗ.

Тема 1.1: Порядок організації внутрішньої та караульної служб в органах та підрозділах цивільного захисту.

Тема 1.2: Обов'язки посадових осіб караулу, порядок проведення зміни караулу.

Тема 1.3: Порядок організації гарнізонної служби в органах та підрозділах цивільного захисту

Тема 1.4: Організація діловодства ПРП, розпорядчі, плануючі та звітні документи служби пожежно-рятувальної частини

Тема 2.1: Організація перевірки внутрішньої, караульної та гарнізонної служби в органах і підрозділах цивільного захисту

Тема 3.1: Система професійної підготовки особового складу для органів і підрозділів ОРС ЦЗ

Тема 3.2: Організація службової підготовки в органах і підрозділах цивільного захисту.

Тема 3.3: Методика підготовки та проведення занять з особовим складом караулів пожежно-рятувального підрозділу.

Тема 4.1: Організація караульної служби в підрозділах ОРС ЦЗ, що охороняють об'єкти на договірних засадах.

Тема 4.2: Організація взаємодії Гарнізону цивільного захисту з іншими службами та органами державної влади в період воєнного стану.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, очна (денна) форма навчання:

Назви модулів та тем	Кількість годин за формами навчання						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінарські заняття	практичні заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	Поточний контроль
4- й семестр							
Модуль 1							
Тема 1.1: Порядок організації внутрішньої та караульної служб в органах та підрозділах цивільного захисту.	10	2	-	-	-	8	
Тема 1.2: Обов'язки посадових осіб караулу, порядок проведення зміни караулу.	12	2	-	2	-	8	
Тема 1.3. Порядок організації гарнізонної служби в органах та підрозділах цивільного захисту.	10	2	-	2	-	6	
Тема 1.4: Організація діловодства ПРП, розпорядчі, плануючі та звітні документи служби пожежно-рятувальної частини.	12	2	-	2	-	8	
Тема 2.1: Організація	12	2	-	2	-	8	

Тема 1.1: Порядок організації внутрішньої та караульної служб в органах та підрозділах цивільного захисту.	12	2	-	2	-	8	
Тема 1.2: Обов'язки посадових осіб караулу, порядок проведення зміни караулу.	12	-	-	-	-	12	
Тема 1.3: Порядок організації гарнізонної служби в органах та підрозділах цивільного захисту.	10	-	-	-	-	10	
Тема 1.4: Організація діловодства ПРП, розпорядчі, плануючі та звітні документи служби пожежно-рятувальної частини.	12	-	-	-	-	12	
Тема 2.1: Організація перевірки внутрішньої, караульної та гарнізонної служби в органах і підрозділах цивільного захисту.	12	-	-	-	-	12	
Тема 3.1: Система професійної підготовки особового складу для органів і підрозділів ОРС ЦЗ.	12	-	-	-	-	12	
Тема 3.2: Організація службової підготовки в органах і підрозділах цивільного захисту.	12	-	-	-	-	12	
Тема 3.3: Методика підготовки та проведення занять з особовим складом караулів пожежно-рятувального підрозділу.	12	-	-	-	-	12	

Тема 4.1: Організація караульної служби в підрозділах ОРС ЦЗ, що охороняють об'єкти на договірних засадах.	14	-	-	-	-	14	
Тема 4.2: Організація взаємодії Гарнізону цивільного захисту з іншими службами та органами державної влади в період воєнного стану	12	-	-	-	-	12	2
Разом за модулем 1	120	2	-	2	-	116	2
Разом	120	2	-	2	-	116	2

Теми практичних занять:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Організація внутрішньої та караульної служби в НПРЧ	2
2.	Складання оперативно-службових документів, що визначають порядок залучення сил та засобів до ліквідації наслідків НС та гасіння пожеж	2
3.	Ознайомлення з розпорядчими, плануючими та звітними документами пожежно-рятувальної частини	2
4.	Порядок організації внутрішньої, караульної та гарнізонної служби в органах і підрозділах цивільного захисту	2
5.	Складання документів служби пожежно-рятувального підрозділу ОРС ЦЗ	4
6.	Особливості організації підготовки та проведення занять з особовим складом чергових караулів ПРП	2
7.	Планування занять із службової підготовки особового складу пожежно-рятувальних підрозділів	
8.	Ознайомлення з організацією служби в практичних підрозділах цивільного захисту	6
9.	Складання диференційного заліку	2
	Разом	24

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

Теми рефератів:

1. Організація караульної та внутрішньої служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Організація служби караулів.

Внутрішня служба в територіальному підрозділі ДСНС України.

2. Посадові обов'язки начальника чергової зміни АРЗ СП.

Як виконання обов'язків начальника чергової зміни АРЗ СП впливає на підвищення рівня оперативної готовності підрозділу.

Як виконання обов'язків начальника першої чергової зміни АРЗ СП, впливає на підвищення рівня оперативної готовності підрозділу.

Як виконання обов'язків начальника другої чергової зміни АРЗ СП, впливає на підвищення рівня оперативної готовності підрозділу.

Як посадові обов'язки, начальника третьої чергової зміни АРЗ СП, впливають на підвищення рівня оперативної готовності підрозділу.

Як посадові обов'язки, начальника четвертої чергової зміни АРЗ СП, впливають на підвищення рівня оперативної готовності підрозділу.

3. Організація роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо організації ГДЗС та з питань безпеки праці.

Організація ГДЗС в територіальному підрозділі ДСНС України.

Функціональні обов'язки посадових осіб щодо організації ГДЗС.

Облік роботи газодимозахисників (приклад).

4. Організація роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо експлуатації протипожежного водопостачання.

Утримання джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

Облік джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

Перевірка технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

5. Організація роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо експлуатації рукавного господарства та пожежно-технічного оснащення.

Організація експлуатації пожежних рукавів.

Технічне обслуговування пожежних рукавів.

Списання, утилізація та порядок подання реклаमाції.

Порядок обліку пожежних рукавів.

Порядок технічного обслуговування пожежно-технічного обладнання.

6. Організація службової підготовки.

Організація проведення занять із службової підготовки в підрозділі АРЗ СП.

Облік процесу службової підготовки.

7. Гарнізон ОРС ЦЗ.

Гарнізон служби цивільного захисту.

Порядок залучення сил та засобів для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Які завдання ставляться перед гарнізоном служби та як це впливає на організацію караульної служби в ДПРЧ.

Оперативна група гарнізону Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

8. Організація перевірки внутрішньої, гарнізонної та караульної служб.

Організація перевірки гарнізонної та караульної служб. Методика проведення перевірки караульної служби.

Перевірка внутрішньої, гарнізонної та караульної служб.

Рапорт за результатами проведення перевірки караульної служби.
Реєстрація результатів перевірки караульної служби в Книзі служби. Складання Плану усунення недоліків.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах**: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда); наочні методи навчання (демонстрація); практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);

інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: стандартизовані тести; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах, залік.

Критерії оцінювання.

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи тощо.

Поточний контроль проводиться на аудиторному занятті (лекція, практичне заняття). Він передбачає оцінювання підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на відповідних заняттях та набуття навичок під час виконання відповідних завдань. Використовуються методи фронтального та індивідуального опитування.

Поточний контроль.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичних заняттях (денна форма навчання) (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни, граматично і стилістично без помилок оформлений звітний матеріал;

4 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

3 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

1-2 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки;

0 балів – завдання не виконане.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичних заняттях (заочна форма навчання) (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів):

20 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни, граматично і стилістично без помилок оформлений звітний матеріал;

14-19 балів – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

7-13 балів – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

1-6 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки;

0 балів – завдання не виконане.

Модульний контроль.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи для денної форми навчання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторного письмового опитування під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторного письмового тестування під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Модульна контрольна робота оцінюється до 15 балів. Під час письмового опитування за повну та правильну відповідь здобувач отримує 15 балів.

Під час виконання роботи в тестовому форматі, де надається 30 питань, за кожну правильну відповідь здобувач отримує 0.5 бала. Час для складання тестування 30 хвилин.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку. Підсумковий тест складається з 60 питань, кожна правильна відповідь 0.5 бала. Час складання заліку 60 хвилин.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку. Сума балів за залік визначається за шкалою оцінювання, як сума балів за всі види навчальної діяльності

Критерії оцінювання здобувачів очної (денної) форми навчання під час диференційного заліку.

Залік проводиться у вигляді підсумкового тестування. За тестування здобувач може отримати до 30 балів. За кожну правильну відповідь на запитання здобувач отримує 1 бал. Час на тестування 30 хвилин.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи для заочної форми навчання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторного письмового тестування під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Під час виконання роботи в тестовому форматі, де надається 40 питань, за кожну правильну відповідь здобувач отримує 1 бал. Час для складання тестування 40 хвилин.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку. Підсумковий тест складається з 60 питань, кожна правильна відповідь 0.5 бала. Час складання заліку 60 хвилин.

Розподіл балів, які отримують здобувачі заочної (дистанційної) форми навчання, за результатами опанування навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якого є:

Поточний контроль та самостійна робота									
Модуль 1									
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T2.1	T3.1	T3.2	T3.3	T4.1	T4.2
До 20	До 0	До 0	До 0	До 0	До 0	До 0	До 0	До 0	До 0
Поточний контроль та самостійна робота									
Модуль 1									
Індивідуальне завдання	Модульна контрольна робота			Диференційний залік				Сума балів за дисципліну	
До 10	До 40			До 30				100	

Розподіл балів, які отримують здобувачі очної (денної) форми навчання, за результатами опанування навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якого є:

[illegible]

Поточний контроль та самостійна робота			
Модуль 1			
Індивідуальне завдання	Модульна контрольна робота	Диференційний залік	Сума балів за дисципліну
До 10	До 15	До 30	100

Індивідуальні завдання.

Критерії оцінювання індивідуального завдання здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу, уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал. Відповідні бали за індивідуальне завдання враховуються під час визначення загальної суми балів за види навчальної діяльності.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, не допускаються на заняття, якщо розпочато розгляд прикладних навчальних питань).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. При виконанні програми навчання до написання модульної контрольної роботи допускаються здобувачі, які мають позитивні оцінки не менше ніж за 50 % обов'язкових практичних завдань.

Рекомендовані джерела інформації

Література

1. Освітньо-професійна програма «Цивільний захист» для підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальністю 263 «Цивільна безпека».

2. [Кодекс цивільного захисту України](#) : Кодекс. - [чинний від 2013-07-01]. – К. : Міністерство з надзвичайних ситуацій України, 2013. – 82 с. – (Кодекс України).

3. Наказ МВС України від 26.05.2020 р. № 412 «Про затвердження Порядку підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту»

4. Наказ МВС України від 15.06.2017 р. № 511 Про затвердження Порядку організацію службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту. (у редакції наказу МВС України від 20 вересня 2021 року № 685).

5. Наказ МВС України від 10.02.2022 року № 116 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

6. Наказ МВС від 26.04.2018 № 340 Про затвердження [Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту](#) та [Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж](#).

7. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

8. Наказ МВС України від 15.06.2016 р. № 696 Про затвердження Інструкції про порядок утримання, обліку та перевірки технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

9. Наказ ДСНС від 26.12.2022 № 760 «Про затвердження методичних рекомендацій з експлуатації та ремонту пожежних рукавів в пожежно-рятувальних підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій».

10. Наказ ДСНС України від 27.06.2013 № 433 Про затвердження методичних рекомендацій щодо впровадження єдиних вимог до облаштування та утримання територій і об'єктів майнових комплексів підрозділів цивільного захисту.

11. Наказ ДСНС України від 27.06.2013 р. № 432 Про затвердження Настанови з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України.

12. Зміни до Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту Наказ Міністерства внутрішніх справ України 12 червня 2023 року № 480 (Нормативи виконання навчальних вправ із спеціальної та фізичної підготовки)

13. Наказ МВС У від 25.09.2023 року № 780 «Про затвердження порядку організації роботи органів управління та підрозділів, закладів освіти системи ДСНС під час підготовки особового складу, гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, радіоактивного, хімічного забруднення та біологічного зараження».

14. Наказ ДСНС України від 31.10.2023 року № 870 «Про затвердження Положення про газодимозахисну службу Державної служби України з надзвичайних ситуацій»

15. Організація та методика проведення занять в системі службової підготовки: навч.-метод. посіб./ Ромін А.В., Собина В.О., Єлізаров О.В., Дяченко Д.В. – Х.: НУЦЗУ, 2016. – 76 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ).

16. Організація служби підрозділів цивільного захисту: навч. посіб./ Собина В.О., Колєнов О.М., Єлізаров О.В., Тарадуда Д.В., Неклонський І.М., Качур Т.В. – Х.: НУЦЗУ, 2021. – 145 с.

17. Організація служби та підготовки особового складу пожежно-рятувальних підрозділів: навч. посіб./ Безуглов О.Є., Ішук В.М., Колєнов О.М., Назаров О.О., Попов В.М. – Х.: НУЦЗУ, КП «Міськдрук», 2012. – 436 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://dsns.gov.ua>
2. <https://ns-plus.com.ua>
3. <https://idundcz.dsns.gov.ua/>

Розробник(и):

Професор кафедри організації і проведення аварійно-рятувальних робіт навалльно-наукового інституту цивільного захисту

Сергій ВАВРЕНЮК